

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

26/8/2020

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ

- **Η οριστική** δηλώνει:
 1. Το βέβαιο, το πραγματικό. π.χ. η Γη γυρίζει

Σπάνια δηλώνει:

 2. Το δυνατό να συμβεί: θα + οριστική παρατατικού ή υπερσυντέλικου. π.χ. θα έκανε τα πάντα για να τον κερδίσει.
 3. Το πιθανό: θα + οριστική κάθε χρόνου. π.χ. δεν τον βρίσκω, θα έφυγε.
 4. Ευχή: μακάρι, να, ας, είτε + οριστική ιστορικού χρόνου (παρατατικού, αορίστου, υπερσυντέλικου). π.χ. μακάρι να πετύχω στις εξετάσεις.
 5. Παράκληση. π.χ. με βοηθάς;
- **Η υποτακτική (να, ας, αν, μην + ρήμα)** δηλώνει:
 1. Το πιθανό, το ενδεχόμενο. π.χ. αν τον δεις, πες του να έρθει.
 2. Το επιθυμητό. π.χ. ας έρθει και θα δούμε.
 3. Προτροπή. π.χ. να προσέχεις.
 4. Απορία. π.χ. να φύγουμε τώρα;
 5. Προσταγή. π.χ. να προσέρχεστε στο χώρο του σχολείου πριν χτυπήσει το κουδούνι.
 6. Απαγόρευση. π.χ. μην το αναβάλετε άλλο.
- **Η προστακτική** δηλώνει:
 1. Προσταγή. π.χ. κλείσε την πόρτα.
 2. Προτροπή, απαγόρευση. π.χ. μην κάνετε θόρυβο.
 3. Παράκληση. π.χ. βοηθήστε με, σας παρακαλώ.
 4. Ευχή. π.χ. πηγαινέστε στο καλό.

ΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑ

Η στάση του πομπού σχετικά με το μήνυμα που θέλει να μεταδώσει δηλώνεται με διάφορους γλωσσικούς τρόπους (ρήματα, εγκλίσεις, σύνδεσμοι, επιρρήματα, κ.α.)

Τα είδη της τροπικότητας

Α. Επιστημική τροπικότητα: εκφράζει το βαθμό της βεβαιότητας του πομπού για την αλήθεια του μηνύματος. Δηλώνει:

- **Βεβαιότητα:**
 1. Οριστική. π.χ. το αεροπλάνο προσγειώθηκε.
 2. Επιρρήματα που δηλώνουν βεβαιότητα. π.χ. ο αδερφός μου σίγουρα επέστρεψε από το ταξίδι.
- **Πιθανότητα:**
 1. Πρέπει + υποτακτική. π.χ. το πλοίο πρέπει να έφτασε.
 2. Θα + οριστική. π.χ. το πλοίο θα έφτασε.
 3. Τροπικά επιρρήματα (πιθανόν, μάλλον, κ.α.) π.χ. μάλλον γνωρίζει το μυστικό του.
- **Δυνατότητα:**

1. Μπορεί + υποτακτική. π.χ. η Μαρία μπορεί να πάει διακοπές στην Κρήτη.
 2. Ίσως + υποτακτική. π.χ. ο Κώστας ίσως να έρθει απόψε.
 3. Θα + οριστική. π.χ. η Ελπίδα θα αγοράσει σπίτι.
- Υπόθεση:
 1. Να + υποτακτική. π.χ. να γνώριζες τις θυσίες που έχει κάνει για σένα, θα την αντιμετώπιζες διαφορετικά.
 2. Αν, εάν, ας, άμα, έτσι και + οριστική. π.χ. ας είχα την ευκαιρία και θα αποδείκνυα την αξία μου.

Β. Δεοντική τροπικότητα: εκφράζει την αναγκαιότητα που σύμφωνα με την κρίση του πομπού πρέπει να πραγματοποιηθεί το περιεχόμενο του μηνύματος. Δηλώνει:

- Επιθυμία:
 1. Θέλω, επιθυμώ, ελπίζω + υποτακτική. π.χ. ελπίζω να επιτύχω στις εξετάσεις.
- Ευχή:
 1. Υποτακτική. π.χ. να ζήσετε.
 2. Μακάρι να, ας + υποτακτική. π.χ. ας πάει στο καλό.
- Πρόθεση:
 1. Σκοπεύω, σκέφτομαι, προτίθεμαι, λέω + υποτακτική. π.χ. σκοπεύω να πάω ένα μακρινό ταξίδι.
- Υποχρέωση:
 1. Προστακτική. π.χ. εκκενώστε το χώρο.
 2. Πρέπει, είναι ανάγκη, επιβάλλεται, χρειάζεται + υποτακτική. π.χ. πρέπει να παραδώσω την εργασία άμεσα.